

RAKENNUSOIKEUS 17

Pispalan asemakaavoituksen osallisryhmän seitsemästoista kokoontuminen.

Aika: Tiistai 23.2.2010 kello 18:00 alkaen

Paikka: Pispalan kirjastotalo

Puheenjohtaja:

Sihteeri:

Asialista

1. Läsnäolijoiden toteaminen

2. Päivän työjärjestyksestä ja tavoitteista sopiminen

3. Edellisen kokouksen pöytäkirja

4. Tapahtumalistaa

- Seuraavan kokouksen ajankohta
- Muut ajankohtaiset asiat

5. Kaavoittajan lupaamien vuoden alun kaavoituksen lisätietojen käsittely

Merkittään tiedoksi relevantin tiedon sijasta saatu Ulla Tiilikaisen sähköposti sekä siihen Rakennusoikeusryhmän puolesta annettu vastaus.

6. RKY 2009 Pispalanrinne

Valtioneuvoston 22.12.2009 päätös: valtakunnallisesti merkittävien rakennettujen kulttuuriympäristöjen 1993 inventoinnin korvaaminen sen vuonna 2009 valmistuneella tarkistuksella, VAT inventointina.

7. Valitus RKY 2009 Pispalanrinne, sekä saadut vastineet

Antti Ivanoffin laatima valitus, sekä siihen saatu Pirkanmaan Ympäristökeskuksen vastine.

Kiinteistönomistajille on varattu mahdollisuus tuoda esille päätöksen vaikutuksia heidän yksittäisiin kiinteistöihin ja rakennuksiin.

8. Pispalan asemakaavoituksen asiakirjojen pyytäminen

Käsitellään saatu kielteinen päätös asiakirjojen saamiseksi.

9. Aarne Raevaaran lisäys Rakennusoikeusryhmän edellisen kokouksen pöytäkirjaan

10. Eteneminen / aloitteet

Käsitellään edellisessä kokouksessa laadittu aloite Pispalan asemakaavoituksen lopettamisesta.

11. Kokouksen päättäminen

RAKENNUSOIKEUS 16

Pispalan asemakaavoituksen osallisryhmän kuudestaista kokoontuminen.

Aika: Torstai 26.11.2009 kello 18.00 alkaen

Paikka: Pispalan kirjastotalo

Puheenjohtaja: Antti Ivanoff

Sihteeri: Aarne Raevaara

Pöytäkirja

1. Läsnäolijoiden toteaminen

Läsnä oli 14 henkilöä. Tilaisuudessa kiersi osallistujalista.

2. Tilaisuuden työjärjestyksen ja edellisen kokouksen pöytäkirjojen hyväksyminen

Sovittiin työjärjestys ja tilaisuuden tavoitteet.

Hyväksyttiin edellisen kokouksen pöytäkirja.

3. Tapahtumalista

Seuraava kokous pidetään tiistaina 23.2.2010 klo 18.00 Pispalan kirjastolla.

Kaavoitus on luvannut julkaista vuodenvaihteen jälkeen uutta asemakaava-aineistoa.

4. Kaavoituksen viimeisimmät muutokset

Tilaisuudessa käytiin läpi Antti Ivanoffin laatima artikkeli Pispalalainen-lehteen.

Kaavoittajalta oli saapunut viesti, että tuleva kaava ei voi pohjautua Lahden malliin.

Perusteluna esitetty syy, eli Facta rekisterin epäluotettavuus, herätti ihmettelyä. Kukaan ei kai kiistä esimerkiksi Rambollin lukemien epämääräisyyttä, mutta eihän esitetty peruste estäisi Lahden mallin toteuttamista.

Ihmeteltiin mikä olisi sen kaavoituksen muoto, jota Facta rekisterin puutteellisuus ei haittaisi.

Ivanoff kertoi yhdyskuntalautakunnassa tehtyjä alueen poikeamislupia asemakaavan rakennuskieltomääräyksestä. Esimerkkeinä rakennuksen korottaminen 40 cm:llä, parvekkeen ja terassin rakentaminen, rakennuksen pieni laajentaminen ja kylmän ullakon muuttaminen asuintilaksi.

Poikkeuslupamenettelyn osalta koettiin huonona ajallinen lisäviive (puoli vuotta), valittajien lukumäärän lisääntyminen sekä kustannuksien ja vaivan kohtuutonta lisääntyminen hyötyyn nähden.

5. Tulipalon vaurioittama rakennus harjulla

Keskusteltiin harjulla palaneesta talosta. Olisi ollut helpompi ja järkevämpi rakentaa uudestaan samannäköinen rakennus, mutta se ei ollut mahdollista koska rakennus ylittää olemassa olevan asemakaavan rakennusoikeuden.

Vakuutusyhtiö olisi mieluummin korvannut uudisrakennuksen kuin peruskorjauksen, koska uudisrakentaminen olisi ollut kustannuksiltaan noin puolet peruskorjauksesta. Samassa yhteydessä rakennuksen lämpöeristys, tekniikka ja varustelutaso olisi noussut. Nyt riskienhallinnan mukaisesti valittu vaihtoehto, eli peruskorjaus, ei ehkä ollut järkevin vaihtoehto.

Ihmisten pitää voida luottaa, että aikoinaan luvan mukaisesti rakennetut talot voidaan rakentaa uusissakin tilanteissa tulipalon jälkeen uudestaan. Ei voi olla oikein, että sattumanvaraisesta salamaniskusta taloudellisesti isomman tuhon aiheuttaa asemakaava kuin salama.

6. Pispalan asemakaavoituksen tilan läpikäyntiä

Antti Ivanoff kertoi pyytäneensä tietoja asemakaavoituksen tilasta osallisryhmätyötä varten Pispalan asemakaavoittajilta. Pyydettyjen spesifisten tietojen sijasta saatiin osallisryhmätyöhön yleisluontoista nice-to-know-tasoista tietoa keskustelu-kuulustelumenetelmällä Jouko Seppäseltä ja Sakari Leinoselta.

Santalahden osalta tuli esille yksi kaavoituksen tausta-lähtökohdista 90-luvulta. Alueen kaavoituksen yhtenä alkuasetelmana on tuolloin ollut alueen muuntaminen toimistorakentamiseen, rakentamalla kerrostalorivistö rantatien varteen. Myöhemmin alueen asemakaavoituksen tavoitteet ovat muuttuneet asuinkerrostalokorttelimaiseksi. Keskustelussa tuli ilmi, että asiassa on jokin väärinkäsitys, sillä Santalahden asemakaava ei ole milloinkaan mahdollistanut em. toimistorakentamista.

Santalahden soveltuvuudesta asumiskäyttöön on laadittu useita hyvin ristiriitaisia selvityksiä. Kysymyksenä heräsi, miksi Pispalan harjun yläosan toimivalta ja olemassa olevalta asuinalueelta vähennetään rakennusmahdollisuuksia ja selkeästi huonommalle alueelle siirretään täysin uutta asuinrakennusoikeutta.

Leinosen mukaan Pispalan asemakaava jakaantuu kolmeen vaiheeseen. Ensimmäinen vaihe oli KaOs -vaihe. Se oli Leinosen mukaan erittäin onnistunut, moniarvoisuus oli saatu esille ja loppuraportti kuvasi hyvin projektia. Toinen vaihe on rationaalisen suunnittelun vaihe. Kolmannessa käydään alue läpi tonttikohtaisesti.

Pidettiin hyvänä, että käydään läpi tonttikohtainen tarkastelu. Ei kuitenkaan ole kerrottu kuka käy läpi, onko kaavoituksella tähän aikaa?

Esitetty tarjoaa kaavoittajalle hyvän työrauhan. Leinosen vastauksessa jäi esimerkiksi osallisten rooli pimentoon. Asukkailla on pelkona mitä kaavoittaja ajaa takaa.

On kuitenkin varmaa, että ennen kuin lähdetään tekemään kahta luonnosta, kummankin lähtökohdat on määritelty. Olisi luontevaa, että kummankin luonnoksen täsmälliset lähtökohtatiedot annetaan osallisille.

Osallisten olisi saatava ilmaista oma käsityksensä kummankin kaavan lähtökohtatiedoista, ei ainoastaan arvioida lopputulosten toimivuutta.

Valtakunnalliset ympäristötavoitteet (VAT) koskevat kaavoituksen lisäksi myös rakentamista. Ihmeteltiin miksi kaupunki ei ottanut 2000-luvun alussa uudistunutta lainsäädäntöä Pispalan rakentamiskäytännön ohjaamiseen. Näin vanha kaava olisi voinut jäädä voimaan.

On väitetty, että entinen apulaispormestari Tarja Jokinen halusi uuden asemakaavan koska vanhasta tuli jatkuvasti valituksia. Eikö rakennuslupavalituksista aiheutuvaa ongelmaa olisi voitu vähentää muilla keinoilla kuin uudella asemakaavalla?

Kaavoituksen ammattitaito

Ongelmaksi koettiin, että kaavoittajien tulisi osata suunnitella rakennuksia. Epäiltiin kaavoittajien kykyä suoriutua tehtävästä. Kaupungin kaavoittajat ovat ilmeisesti ainoastaan kaavoittaneet valmistumisestaan lähtien.

Kaavoittajan kyky laatia senkaltaisia tonttikohtaisia ratkaisuja, että arkkitehdit voisivat piirtää toimivia ratkaisuja, epäilytti. Mutta vaikka nykyisillä kaavoittajilla ei olisi tarvittavaa taitoa, olisi hyvä asettaa tavoitteeksi entisen kaavan mukainen rakentamismahdollisuus. Se olisi reilu ja rehellinen lähtökohta, näin yhdenvertaisuus toteutuisi.

Kaavoittajan vastauksista on se pääteltävissä, että aluesuojelusta ollaan siirrytty selkeästi rakennussuojeluun. Näin kaavoituksessa korostuu rakennussuunnitteluun vaadittavat taidot.

Rakennusoikeuden sovittaminen pienelle tontille vanhan pispalalaisen perinteen mukaisesti onnistuu ammattitaidolla. Tavoite voisi olla entisenkaltaisen rakentamismahdollisuus.

7. Pirkanmaan ympäristökeskuksen vastauksia

Oltiin huolissaan miten hyvin tai huonosti ympäristökeskus kykenee seuraamaan Pispalassa käytyä suojelukeskustelua. Kaupungin kautta heille suodattava aineisto voinee olla yksipuolista.

Tilaisuudessa käytiin läpi useita ympäristökeskuksen antamia lausuntoja.

Pirkanmaan ympäristökeskuksen lausunto (Yla 30.6.2009 Lausunto 2)

Tilaisuudessa arvioitiin ympäristökeskuksen lausuntoa laajemmin kuin lautakunnalle toimitetussa tiivistelmässä.

Herätti ihmettelyä, miksi kaavoituksen virkamiehet eivät olleet kommentoineet ympäristökeskuksen lausuntoa. Esimerkiksi se, että ympäristökeskus katsoo OAS:n olleen tässä vaiheessa liian suppea myös asemakaavan vaikutusten arvioinnin osalta, olisi edellyttänyt kaavoituksen vastauksen.

8. Kaavoittajan osallisryhmän toimimattomuudesta

Kaavoittajan nimeämän osallisryhmä ei kokoonnu marraskuussa. Ihmeteltiin, koska se kokoontuu. Osallisryhmän edellisessä kokoontumisessa keväällä sovittiin kesän jälkeisestä kokoontumisesta. Tilaisuudessa kukaan ei huomannut kysyä, minkä vuoden kesän jälkeen.

Kaavoittajan valitsemaan osallisryhmään ei ole hyväksytty sellaisia kiinteistön omistajia, jotka asuvat alueella ja joiden omaisuudesta kaavassa on kysymys. Kuitenkin ryhmään on hyväksytty henkilöitä, jotka eivät asu alueella eivätkä ole lainmukaisia osallisia. Menettelytapa on äärimmäisen hämmentävä.

Tampereen kaupungin suunnittelupalveluiden (supa) taito ja kyky kirjoittaa pöytäkirjaa huolestutti. Nähdyt osallisryhmäkokoukset olivat myös epäonnistuneita, jos ajatellaan niistä saatua lisäarvoa.

Tilaisuudessa keskusteltiin, eikö kaavoittajan valitseman toimimattoman osallisryhmän puheenjohtajaa voisi vaihtaa. Ryhmän ei tarvitsisi olla toimimaton ja kokoontumaton, mikäli sillä olisi kykenevä puheenjohtaja.

Ilmeisesti kaavoittaja on valinnut kyseisen ryhmän niin, että siellä ei löydy kannatusta osallispuheenjohtajalle ja sihteerille. Keskustelussa pohdittiin tilannetta ja mietittiin Rakennusoikeusryhmän toiminnan kehittämistä. Keskustelussa todettiin, että Rakennusoikeusryhmä on kiistatta aito osallisryhmä ja todettiin että myös päivitetystä OAS-versiossa asia tulisi tuoda esille. Jostain syystä kaavoittaja oli poistanut aidot asukasosallisryhmät viimeisestä OAS-versiosta.

Esille tuli myös mielipide, että kaavoituksen omaan osallisryhmään on valittu yllättävän paljon sellaisia jäseniä, jotka ovat taloudellisesti riippuvaisia kaupungista tai jotka ovat olleet tavalla tai toisella mukana käynnistämässä tätä asemakaavoitusta. On epäselvää kiinnostaako kaikkia jäseniä Pispalassa vallitsevat arvot ja pyrkimykset, vai ennemminkin kaavoittajan esittämien näkemysten myötäily.

9. Keskustelupuheenvuoroja Pispalan kaavoitusprosessin suunnasta

- Rakennustapaohjeiden (poikkeamislupa asemakaavan rakennuskieltoaikana) vaikutus lopulliseen kaavaan?
- Ilmeisesti tulevassa kaavassa ne ovat samankaltaisina olemassa.
- Osakaava-alueiden vaikutus muihin osiin?
- Mikäli toisella alueella havaitaan joidenkin määräysten olevan täysin toimimattomia, miten iso painoarvo olisi sillä, että on jo päätetty?
- Olisiko aluejaossa kysymys kaavoittajan käyttämästä hajota ja hallitse -periaatteesta?
- Osallistumisryhmät on jaettu pieniin lokosiin, sen jälkeen kaavoitusta jatketaan tonttikohteisesti eriarvoistavilla päätöksillä. Kun yksityishenkilönä on kaavaa vastassa, harvalla on tieto ja kyky valvoa laillisia oikeuksiaan.
- Oliko niin, että nyt kaavan lopputulos riippuu ihmisen koulutuksesta, kokemuksesta, tulotasosta? Joillakin on selkeästi paremmat mahdollisuudet valvoa omaa etuansa.
- Joillekin todetaan, tommonen se on ja sillä selvä. Toinen voi käyttää kaikki mahdolliset konstit ja saa paremman kohtelun. Siinä mielessä hankalaa. Ei vain omistajan, museoviraston ja kaupungin sana pidä painaa, yhteisön pitäisi voida puuttua asioihin tietenkin kunnioittaen yksityisiä ihmisiä.
- Erityisesti sellaisiin kiinteistöihin on kohdistettu kohtuuttomia vaatimuksia, joilla on heikoimmat puolustautumiskeinot.
- On paljastunut, ettei kaavalla tosiasiallisia ole suojelutavoitteita. Epämääräinen suojelutavoite, joka on esiintynyt, ei sisällä mitään konkreettista sisältöä.
- Mikä on väitetty suojelutavoite?
- Kaavoittajan vastauksissa ja kirjeistä on helppo havaita, että suojelutavoite on puhdasta puhetta, ilman mitään asiallista sisältöä. Kysymys on yleisistä ja ympäröivästä lauseista, mitään konkreettista sisältöä suojeluun ei ole saatu.

- Miksi kaavaa kuitenkin ajetaan eteenpäin?

(Kysymys jäi vastaamatta, kukaan läsnäolijoista ei tiennyt vastausta. Kaavoittajakaan ei ole asiallisesti vastannut kysymykseen.)

- Nyt vaihtuva kaavoittaja suostui kirjatussa keskustelussa, että tuleva kaavoitus tulee rakentumaan samankaltaisena kuin vanhakin. Mutta koska kaavoittaja on käyttänyt satojatuhansia euroja uuden kaavan laatimiseen, he eivät voi julkisesti todeta: hyväksytään vanha, laitetaan uusi päiväys ja lopetetaan näennäistoiminta. Heidän on osoitettava tekevänsä jotain uutta.

- Miksi näin?

- Nyt tuhlataan kaupungin voimavaroja hankkeeseen, joka ei tuota mitään tulosta kenellekään, ei edes kaupungille.

- Mittarien pitää osoittaa tosiasiallisia muutoksia. Kaavoituksen mittareihin tulee lisätä sanktio vähennetyistä rakentamismahdollisuuksista. Vaikka kysymys on vain yksityisihmisten omaisuusarvoista, myös sille laskettava rahallinen arvo pitää olla arvioinneissa mukana. Mikäli mittarit osoittavat negatiivista tulosta tai mikäli kaupunkikehitys tai kaavan tavoite asettuu heikompaan asemaan uudella kaavoituksella kuin vanhassa kaavassa, pitää pysähtyä. Nyt on Pispalan osalta oikea hetki pysähtyä.

- On tehtävä valtuustoaloite. On autettava kaavoittajaa, niin etteivät he menetä kasvojaan. Toimittava niin, että he voivat lopettaa kaavoituksen.

- Vaikka on ymmärrettävää, että tällöinen hanke lähtiessä käyntiin, kaupunki jää hankkeen vangiksi.

- Miksi tuhlataan tällöiseen rahaa. Kaupunki voisi pelastaa kasvonsa, mikäli nostetaan esille säästöperuste. Kaupunki voisi näin saada hyvän perusteen pysäyttämään Pispalan asemakaavoituksen kasvoina menettämättä.

- Kun apulaispormestari tai kaupunki saa jollain tavalla käynnistettyä minkä tahansa projektin sen pysäyttäminen ei ole helppoa, vaikka kuinka järkisyöt ja eri tahot kokevat sen täysin turhana ja ilmeisestikin miinusmerkkisenä.

- Nyt on kaksi vaihtoehtoa: Voimme joko katsella vierestä, kuinka Pispalan aluetta tuhoava asemakaavoitus valmistuu.

Voimme myös ottaa vastuun alueen kulttuuriympäristön säilymisestä. Voimme toisen radikaalin vaihtoehdon mukaisesti pysäyttää hankkeen. On tuotava tosiasiat esille, etsittävä mittarit, kuinka paljon viheralueelle tulee uutta rakennusala ja paljonko rakennustonteilta poistuu rakennusmahdollisuuksia.

- On kerrottava mikä haitta on se kun alue joutuu jumitilaa, valitusprosesseineen uuden kaavan valmistuminen vie ainakin 10 vuotta. Lukuisat kaavan mukanaan tuomat ongelmat,

palanut talo, kannattaa tuoda esille. Ihmisten aikaikkuna menee ohi ennen kuin kaava on valmis.

- Pitää käydä läpi kaavoituksen epäkohtia ja tuoda ne esille. Kaavoittajan osallisryhmä ei kokoonnu, tiedonkulku ei toimi, yhdenvertaisuus ei näytä toteutuvan.
- Pispalan koululla asia oli jo otettu esille ja pyydetty asian pysäyttämistä. Ilman vaikutusta.
- Näyttää siltä, että Pispalassa toimii jokin taho joka haluaa pysäyttää Pispalan kehityksen. Halutaan jopa kurjistumista. Tuntuu, että heidän vaikutuksensa ei suinkaan ole vähäinen. He ovat saaneet paljon aikaa. - Ikävä, että he eivät hyväksy asukkaiden arvoja ja pyrkimyksiä.

Pispalan kaavoituksessa on myös useita ongelmakohtia, joihin ei saada mitään vastinetta kaavoituksesta vastaavilta:

- Suojelun tavoitteista ja menettelytavoista ei ole tietoa. Kaavoittajakin toteaa, että yksittäisissä rakennuksissa ei ole suojeltavaa (pääsääntöisesti), vaan miljöötä pitäisi suojella. Miten se käytännössä tehdään? Suojelutavoitteet on saatava kirjallisesi ulos, asukkaina emme pysty ottamaan kantaa kaavoitukseen mikäli emme ole tietoisia keskeisimmistä tavoitteista.
- Rakennusoikeusasiasta ei saa mitään selkeää vastinetta - ilmeisesti käytännössä kokonaisrakennusoikeus tulee Pispalanharjulla merkittävästi putoamaan, joka varmasti vaikuttaa tontinomistajien omaisuuden arvoon, vaikka pysyttäisiin $e=0.5$ arvossa.
- Ympäristöministeriö ajaa samaan aikaan mm. rakennusten energiatehokkuuteen liittyviä tiukennuksia, jotka eivät ole sovitettavissa uuteen kaavaan. Ministeriössä puhutaan jopa rankaisusta verotuksen kautta, mikäli energiatehokkuus on huono.
- Tähän mennessä tuotettu rakennustapaohje on tehty erittäin kapealla otteella, eikä se voi mitenkään ohjata nykyajan tarpeita täyttävää rakentamista käytännössä. Ohje sisältää maininnan, että se koskee vain tiettyä (kapea-alaista) korjausrakentamista. Miten sitten menetellään muiden hankkeiden osalta?
- Erittäin huonokuntoisten rakennusten osalta suojelu on erittäin ongelmallinen asia taloudelliselta kannalta. Talon kunnostus nykyajan normeja vastaavaksi voi olla mahdotonta tai taloudellisesti kannattamatonta. Talon myynti täysarvosta samasta syystä voi olla mahdotonta. Suojelumerkinnän jälkeen kaupunki voi vielä kaiken päälle asettaa tontinomistajille kunnostusvelvoitteita, josta seuraa merkittäviä taloudellisia rasitteita.

Keskeinen kysymys Pispalassa on, mitä ja mihin rakennetaan. Sen sijaan että kaavoittaja hakisi kannustimia arvokkaan miljöön säilymiseksi, se on keskittynyt suunnittelemaan alueen pienten puistomaisten alueiden rakentamista. Samaa aikaan rakentamista ollaan vaikeuttamassa ja paikoin täysin estämässä olemassa olevilla asuintonteilla. Kaikki tämä kulttuuriympäristön säilymisen nimissä. Jos alueelle halutaan täydennysrakentamista, miksi rakentamista asuintonteilla vaikeutetaan?

Toimenpiteistä:

Aamulehteen lähetettävä mielipidekirjoitusluonnos muotoiltiin tilaisuudessa. Kaikki läsnäolijat hyväksyivät kirjoituksen allekirjoituksellaan.

Olisi laadittava tiukka kirjelmä Pirkanmaan Ympäristökeskukselle. Heidän pitäisi valvoa MRL:n mm. asukasosallistumisen toteutumista.

Erilaisia organisoitumisen tapoja kehiteltiin.

Tilaisuudessa korostettiin, että toiminnan tulee tapahtua lain puitteissa, ei aseellista vallankumousta, vaan lain puitteissa jyrkkää toimintaa.

10. Rakennusoikeusryhmässä osallisilta kirjallisesti kerätyt ajatukset

Kokouksessa läsnä olleille osallisille jaettiin kynä ja paperia ja pyydettiin kirjoittamaan ajatukset paperille sekä esittämään ne. Alla esille tuodut mielipiteet:

Tehtäviä Rakennusoikeus-ryhmälle, kommunikoitava kaavoittajalle ja toteutettava yhteistyössä sidosryhmien kanssa.

1. Aloite: lopetetaan kaavoitus kuluista johtuen
2. Valitus: Museovirastolle inventoinnista
 - inventoinnin ollessa ”asiantuntijatyötä” täytyy epäkohtiin puuttua yläkautta
3. Kaavoituksen mittareihin tulee lisätä sanktio hukatuista rakentamismahdollisuuksista
4. Kaavoitus vaatii suunniteluosaamista kun mennään tonttikohtaiseen tarkasteluun: kaavoittajan tulisi antaa suunnittelijalle haaste mahdollisimman monen neliön toimivasta sijoittelusta tontille
5. VAT saattaisi riittää ohjauskeinona myös rakentamisen valvontaan. Täten koko uusi kaavoitusprosessi olisi turha sillä rakentamisen ohjaus voidaan toteuttaa tällä keinolla.
6. Haetaan päätös tiedonsaantioikeudesta
7. Pispalanharjun tulipalotalosta saadaan hyvä esimerkkicase kaavoittajalle nykyisen kaavoituslinjauksen ongelmista.
 - ihmiskohtaloiden esilletuonti
8. Pirkanmaan ympäristökeskukseen vaikuttaminen

9. Kaavavalituksen ennakkovalmistelu, sillä valitusajat ovat niin lyhyitä ja kaavoittajalta tihkuu informaatiota toivottoman hitaasti – täydentävää informaatiota ei nyt nähdyn perusteella ehdi saada valitusajan kuluessa. Kun ei voi tietää minkälainen kohtuuton ratkaisu on tulossa, vaatii aikarajojen täyttäminen ennakkovalmistelun.
 10. Pyydetään tähän mennessä toteutuneiden kulujen laskelma, alkuperäinen budjetti ja arvio siitä mitä Pispalan asemakaavoitus vielä tulee maksamaan
 11. Kiinteistöverotuksen arvojen korjaaminen Pispalassa rakennuskieltoon vedoten.
-

1. Kaavoituksen kustannusten selvittäminen
 - neliöiden kasvu / pudotus selvitettävä
 2. Esitys kaavoituksen lopettamiseksi säästösyihin vedoten, koska ei tueta kaavoituksen tavoitteita ja mittareita esim. rakennusoikeusneliöiden osalta.
 3. Kaavoituksen epäkohtien listaaminen ja julkistaminen
 - toimimaton osallistumisprosessi
 - tiedonkulku ei toimi
 - tasa-arvopykälät eivät täyty
 - pitkä kesto vs. poikkeamislupatarve
 4. Suojelutavoitteiden julkistaminen (kaavoituksen toimesta) on tehtävä ennen kaavaluonnosten julkituloa
 5. Rakennustapaohjeen epäkohtein korjaus: kirjallinen esitys
-

Kysymys kaavoituksesta:

- mitä voidaan voittaa salailulla, peittelyllä ja nurkan takana sopimisella

Toivoisin arvokeskustelua, perusteluja, avoimuutta ja julkisuutta.

Mihin kaavan tavoite on hukkunut? Saavutetaanko se parhaiten vanhalla kaavalla VAT:n päätös huomioiden

1. Osallisryhmässä tulisi saada tietoa uuden kaavoituksen perusteista ja vaikuttaa niihin ennen mitään luonnoksia.
2. Asukkaan tulisi voida vaikuttaa ennen kuin viivat on paperille piirretty.
3. Tietoa tulisi vaihtaa ennen päätöksiä. Nyt osallisryhmä on ihan pimennossa siitä mitä tapahtuu.

4. Elossa oleville asukkaiden työryhmille tulisi antaa tietoa missä mennään, jotta voisi lain antaman osallistumismahdollisuuden käyttää hyväkseen. Tiedotusta!

-
1. OAS ei toimi koska kaavoittajat ovat ”passiivisia”. Parannusehdotukset lienevät jäsenten / asukkaitten varassa, esim
 - Omaehtoinen kokoontuminen, kutsut jäsenille asialistatoivomuksineen. Vetäjä tarvittaisiin. Kokouksen tuloksen allekirjoitukseen varustettu adressi tai ehdotus viranomaiselle joka voisi olla kaavoittaja tai kaavoituksen johto (virka- tai luottamus-)
 - Vasta vahvuinen kysely Pirkanmaan Ympäristökeskukselle jonka pitäisi valvoa MRL:n mm. AOS toteutumista kaavoitusprosessissa
 - Asukkaitten tulee vaatia osallistumismahdollisuus kaavaehdotusten (2kpl?) lähtökohtiin. Ym eli konkreettisiin ratkaisuihin. ”valmiiseen” on vaikeampi puuttua, esim ”tonttikohtaisen tarkastelun käytännön rajausta (kokouksessa tänään puhetta ...) Eli: asukasosallistuminen näyttää olevan asukkaitten varassa, vetäjä?
 2. Kaavoituksen pysäyttäminen. Argumentit tutkittava:
 - a. VAT
 - b. Kaavoituksen kustannukset
 - c. MRL:n noudattamatta jättäminen tähän mennessä (tiedonkulku, AOS)
-

1. Jos rakennusoikeus määritellään tonttikohtaisesti on tontinomistaja aika heikoilla viranomaisia vastaan
2. Vanha kaava voimaan: rakennusvalvonta on laiminlyönyt tehtävänsä

Esitetään voimakas paheksunta kaavoittajalle

- miksi valittuja osallisyhmiä ei ole kutsuttu koolle kun kaava on kuitenkin edistynyt Ulla Tiilikaisen meilien mukaan. Tarkoitus on saada osalliset mukaan kaavatyöhön eikä vain arvetelemaan/ihastelemaan lähes valmista kaavaa.

Asiani ei kuulu kaavoitukseen eikä rakentamiseen, vaan haluan kunnan vihertuotannon lopettavan Pispalan ”rämettymisen”, eli vanhojen rantojen ja puistojen lepikoiden raivauksen ja alueen näkymien parantamisen.

Eteneminen / aloitteet

1. Ehdotetaan osallisyhmien yhdistämistä
2. Otetaan yhteys myös Pirkanmaan ympäristökeskukseen ja esitellään heille aineistoamme sen varmistamiseksi, että se on otettu huomioon.

-
- Poikkeuslupa-aikana rakentaminen ja kuinka kaua siihen menee aikaa?

- Esim 100m2 Pispalaan sopivan talon rakentaminen, miten pitkään menee?
 - Rakennustapaohjeiden (poikkeuslupa-aikana) vaikutus lopulliseen kaavaan?
 - Osakaava-alueiden päätösten vaikutus muihin osiin?
 - Valitukset kaavasta?
-

11. Kokouksen päättäminen

Kokous päätettiin klo 21.40.

From: Tiilikainen Ulla [mailto:Ulla.Tiilikainen@tampere.fi]

Sent: Tuesday, February 16, 2010 1:12 PM

To: Aarne Raevaara; Eeva Keppo; Jouko Helminen; Juha Pitkänen; juhani.touronen; Jukka Kolehmainen; Marja Koivisto; Pertti Pulkki; Peter Löfberg; Raimo Wettenranta; Ritva Ojalehto; Veikko Niskavaara; Antti Ivanoff; Ari Siren; Katja Wallenius; Marita Sandt; Mårten Sjöblom; Nina Hakala; Osmo Lindfors; Salla Korhonen; Tanja Vahtikari; Tapani Harjuntausta; Ville Vuolanto

Cc: Rahkonen Riikka; Kiviluoto Minna; Leskinen Antti

Subject: Pispalan osallisryhmien kokous

Hei,

ja hyvää alkanutta vuotta. Pispalan suojelu- ja rakennusoikeusperiaate –vaihtoehtojen ja –raportin valmistuminen on edelleen viivästynyt. Tämän hetkisen tavoiteaikataulun mukaan vaihtoehdot saataisiin ohjausryhmän käsittelyyn ja sen jälkeen tiedoksi yhdyskuntalautakunnalle maaliskuun vaihteessa. Osallisryhmille, ”koepalojen” kiinteistönomistajille sekä muille osallisille ja kiinnostuneille vaihtoehdot on tarkoitus esitellä em. käsittelyjen jälkeen.

Toivomme I-alueen osallisryhmien kuitenkin kokoontuvan jo aikaisemmin kokoukseen, jossa voisimme käydä yhdessä läpi suojelu- ja rakennusoikeusperiaate –vaihtoehtojen tulevat esittely- ja käsittelyvaiheet sekä Pispalan asemakaavoituksen suunnittelu- ja aikataulun vuodelle 2010. Tarkoitus olisi yhdessä suunnitella, kuinka osallisryhmätyöskentely ja muu vuorovaikutus vuoden aikana järjestetään.

Ehdolla on kaksi vaihtoehtoista ajankohtaa hiihtolomaviikon jälkeisellä viikolla, joko keskiviikko 10.3. tai torstai 11.3. klo 17-19. Ajankohtien sopivuuden selvittämiseksi pyydän teitä täyttämään alla olevan linkin takaa löytyvään Doodle-kyselyyn nimenne ja merkitsemään ajankohdista itsellenne sopivat. Jos kumpikaan aika ei käy, jätetään taulukon ruudut ajankohtien alla tyhjiksi:

<http://www.doodle.com/bbzq33pmac8ab54u>

Kokouksessa olisi hyödyllistä käsitellä myös uusi Museoviraston valtakunnallinen inventointi, joka on tullut voimaan vuoden alusta:

http://www.rky.fi/read/asp/r_default.aspx. Sivuilta löytyy myös muistio, jossa ohjeistetaan kaavoitusta:

http://www.rky.fi/read/asp/r_RKY_kaavoituksessa_ja_lupamenettelyssa.pdf.

Lisäksi kokouksessa voidaan käydä läpi mm. asiakirjojen julkisuuteen ja Pispalan kaavoituksen organisointumiseen liittyviä kysymyksiä sekä asioita, joita osallisryhmän jäsenet toivovat kokouksessa käsiteltävän. Esityslistalle haluttavat asiat toivon ilmoittamaan minulle.

Terveisin Ulla Tiilikainen

From: Ivanoff, Antti [mailto:antti.ivanoff@fastems.com]

Sent: Tuesday, February 16, 2010 9:27 PM

To: Tiilikainen Ulla; Aarne Raevara; Eeva Keppo; Jouko Helminen; Juha Pitkänen; juhani.touronen; Jukka Kolehmainen; Marja Koivisto; Pertti Pulkki; Peter Löfberg; Raimo Wettenranta; Ritva Ojalehto; Veikko Niskavaara; Antti Ivanoff; Ari Siren; Katja Wallenius; Marita Sandt; Mårten Sjöblom; Nina Hakala; Osmo Lindfors; Salla Korhonen; Tanja Vahtikari; Tapani Harjuntausta; Ville Vuolanto

Cc: Rahkonen Riikka; Kiviluoto Minna; Leskinen Antti

Subject: RE: Pispalan osallisryhmien kokous

Hei Riika, Ulla ja Antti L

Hyvä että olette vihdoinkin päättäneet kutsua myös oman osallisryhmänne kasaan. Ehdotettu etenemisjärjestys ei kuitenkaan ole toimiva. Kokousta ennen tulisi osallisryhmille lähettää materiaalia ja tietoa kaavoituksen ajankohtaisesta aiheista. Osallisryhmän jäsenet ovat kuluneen vuoden aikana esittäneet lukuisia pyyntöjä lisätiedon saamiseksi kaavoituksesta. Varmastikin kaikilla on vielä tuoreessa muistissa antamanne kapulakieliset kielteiset vastaukset aiheesta. Tiedon antaminen olisi juuri se toimiva tapa mahdollistaa vuorovaikutus asianosaisten kanssa - ei näennäisinformaation jakaminen.

Pispalan suojelu- ja rakennusoikeusperiaate-vaihtoehdot tulee esitellä osallisryhmälle ja osallisryhmäläisille tulee antaa mahdollisuus antaa niitä varten kommentit. Parhaiten tämä toimisi niin, että nyt jo ENNEN 10.3. tai 11.3. kokousta lähetätte materiaalin jakeluun siten, että voitte saada aiheesta kaikilta meiltä kirjalliset kommentit. Se että suullisesti keräätte kommentit ja kirjoittelette epätarkan pöytäkirjan tapahtumista muistinvaraisesti viikkojen jälkeen on jo keinona testattu huonoksi todettu.

Etenemisjärjestys tulisi ilman muuta olla se, että Pispalan suojelu- ja rakennusoikeusperiaate -vaihtoehdot esitellään osallisryhmässä ennen asian menoa lautakuntaan, eikä vasta myöhemmin. Teillä viranomaisilla (/kaupungin työntekijöillä) luonnoksia on ollut katselmoitavana jo VIIME kesällä, joten kyllä nyt on aika kerätä mielipiteet jo osallisilta. Luottamus ns. harrastepohjalla toimivalle ei-pöytäkirjaa-pitävälle ohjausryhmällemme tai ns. ei-virallisille viranomaisneuvotteluille on matalalla.

Terveisin

Antti Ivanoff

Pispalan Rakennusoikeus-osallisryhmän yhteyshenkilö

PERUSHAKU

valitse kunta

kohteen nimi tai sen osa ?

kohteeseen sisältyy

ympäristön nykyluonne

hae

KARTTAHAKU

[kohteet maakunnittain](#)

[på svenska](#) [paluu etusivulle](#) [tietoa palvelusta](#) [palaute](#) [suurennä](#) [pienennä](#)

Valtakunnallisesti merkittävät rakennetut kulttuuriympäristöt RKY

Tampere

Pirkanmaa

Pispalanrinne

Kuvaus

Pispalanrinteen poikkeuksellinen sijainti jyrkkärinteisellä harjulla kahden järven välissä on tehnyt siitä Suomen tunnetuimman 1800- ja 1900-lukujen taitteessa suurten kaupunkien ulkopuolelle, kaavoittamattomalle maalle ilman valvontaa rakentuneista työväen asuinalueista.

"Mökin sai tehdä ihan mielensä mukaisen: pitkittäin, poikittain, vinottain; hirrestä, laudasta, sahanpurusta, tiilestä, betonista; maalata vaikka raitaiseksi; jatkaa, korottaa, tehdä jiirejä, pykälää, portaita, siltoja, kaaveleita. Ja eikö muka tehty? Kyllä! Ei kysytty rakennuspiirustusta, ei työsuunnitelmaa, kustannusarviota, arkkitehtia, mestari, teettäjä, ei muuta kuin siitä poikki ja seinään. Niin kuin linnut tietävät miten pesänsä rakentavat, niin tiesivät Pispalan miehet, miten syntyi Luojan palikkaleikki korkealle moreenipenkereelle. Kaltevaa kamaraansa uhmaten jokainen mökki ja mies pyrki vain julistamaan omaa olemisen riemuaan", kuvaa kirjailija Lauri Viita Pispalan rakentamista kirjassaan Moreeni.

Pispalan vanhimmat säilyneet asuinrakennukset muistuttavat maaseudun mökkikylän taloja, vuosisadan vaihteen rakennukset, paritalot ja suuremmat kasarmimaiset asuinrakennukset ovat noudattaneet pääpiirteissään järjestetyn kaupunkialueen korkeussääntöjä ja ajan yleistä rakennustapaa. Jyrkkään rinteeseen rakennetut portaat korvaavat osittain katuverkon. Tyypillisiä, hyvin säilyneitä yksittäisiä rakennuskohteita Pispalassa ovat mm. Lauri Viidan museo 1920-luvulta, Pispalan koulu (Tiitola 1914 ja Strömmer 1941), Vuorenselän valtakunta 1920-luvulta, Virtasen valtakunta 1920- ja 1930-luvun vaihteesta, Rajaportin saunan kortteli 1800- ja 1900-luvun vaihteesta sekä edelleen mm. Erämiehen-, Rimmin-, Pättärän-, Pispän- ja Mälikadun sekä Pispalanharjun ympäristöt.

Pispalan maamerkiksi on muodostunut 1900-luvun alussa rakennettu teräsrakenteinen 55 metriä korkea haulitorni, jonka huipulla olevaan valimoon johtavat avokierreportaat. Pyhäjärven ja Näsijärven rannassa on uittotunneleihin liittyviä rakenteita.

Historia

Pispalan nimi periytyy katoliselta ajalta, jolloin harjulla ollutta Turun piispaa majoittanut taloa kutsuttiin Pispalaksi. Keskiajalla Pispalanharjua pitkin kulki Pispalan talon sivuitse maantie Turkuun. Tampereen ensimmäinen kaupungin rajojen ulkopuolelle noussut esikaupunki oli Tammerkosken itäosalla sijainnut Kytälä. Pahennusta herättänyt alue liitettiin kaupunkiin 1877 ja sen saneeraus saatiin päätökseen 1890-luvun alkupuolella. Kytälän ja teollisuuden kasvava väestö siirtyi jälleen kaupungin ulkopuolelle, josta oli saatavissa tilanomistajilta pieniä vuokratontteja. Yksi ja suurin näistä 1890-luvulla syntyneistä alueista oli Pohjois-Pirkkalan kuulunut Pispalan harju.

1800-luvun puolenvälin jälkeen harjun kupeeseen syntyi teollisuutta ja jonkin verran työväen asutusta. Varhaisin asutus syntyi 1894 lähtien harjun etelärinteelle. 1800- ja 1900-lukujen vaihteessa Pispalassa oli toista tuhatta asukasta ja 1930-luvulle tultaessa peräti yli 7000. 1900-luvun alussa Tampereen kaupunki rakensi rajalleen Tahmelaan harjun vierinkivistä lähes metrin korkuisen aidan, jota kutsuttiin pulteriaidaksi. Aita menetti merkityksensä 1937, jolloin länsipuolen kyllä, myös Pispala, liitettiin kaupunkiin. Alueen ensimmäinen asemakaava valmistui 1945.

Pispalanharjulla oli 1800-luvun jälkipuolelta alkaen kaksi Näsijärvestä Pyhäjärveen johtavaa puutavaran kuljetusreittiä, ns. tukkitietä. Näiden käyttö loppui uittotunnelin valmistumiseen 1930. Kookkaampi betonielementeistä koottu nippu-uittotunneli, jota ei puutavaran maankuljetusten yleistymisen vuoksi koskaan käytetty, valmistui 1968.

Lisätietoa

Lauri Viita, Moreeni. 1950.

Hilkka Jarva ja Sirkka Valanto, Pispala. Rakennetun ympäristön selvitys ja perustarannusohjeisto. Tampereen teknillinen korkeakoulu. Arkkitehtuurin osasto. Raportti 69. Tampere 1979.

Tampereen kantakaupungin rakennuskulttuuri 1998. Tampereen kaupungin ympäristötoimi, kaavoitusyksikkö 1998.

Pauliina Tiisanen, Santalahti - rakennusinventointi. Rakennuskulttuuriyö Kivikenkä. 2000.

Anu Eerikäinen, Pispalan rakennusinventointi, loppuraportti 2002. Tampereen museot, maakunnallinen yksikkö.

Annu Tulonen, Leena Lusa, Marita Palokoski, Pirkanmaan alueellinen kulttuuriympäristöohjelma. Pirkanmaan ympäristökeskus, alueelliset ympäristöjulkaisut 275 Tampere 2002.

Kati Lahtinen. Pispalan rakennusinventointi 2003, Tahmela ja Ansiokallio, loppuraportti. Pirkanmaan maakuntamuseo, kulttuuriympäristöyksikkö.

kohteeseen sisältyy: työväen asuintalo;

ympäristön nykyluonne: kaupunki;

[palaute kohdetiedoista](#)

julkaisupäivämäärä 22.12.2009

[sivun alkuun](#)

Pispalan Päivolankadun asuinrakennuksia.

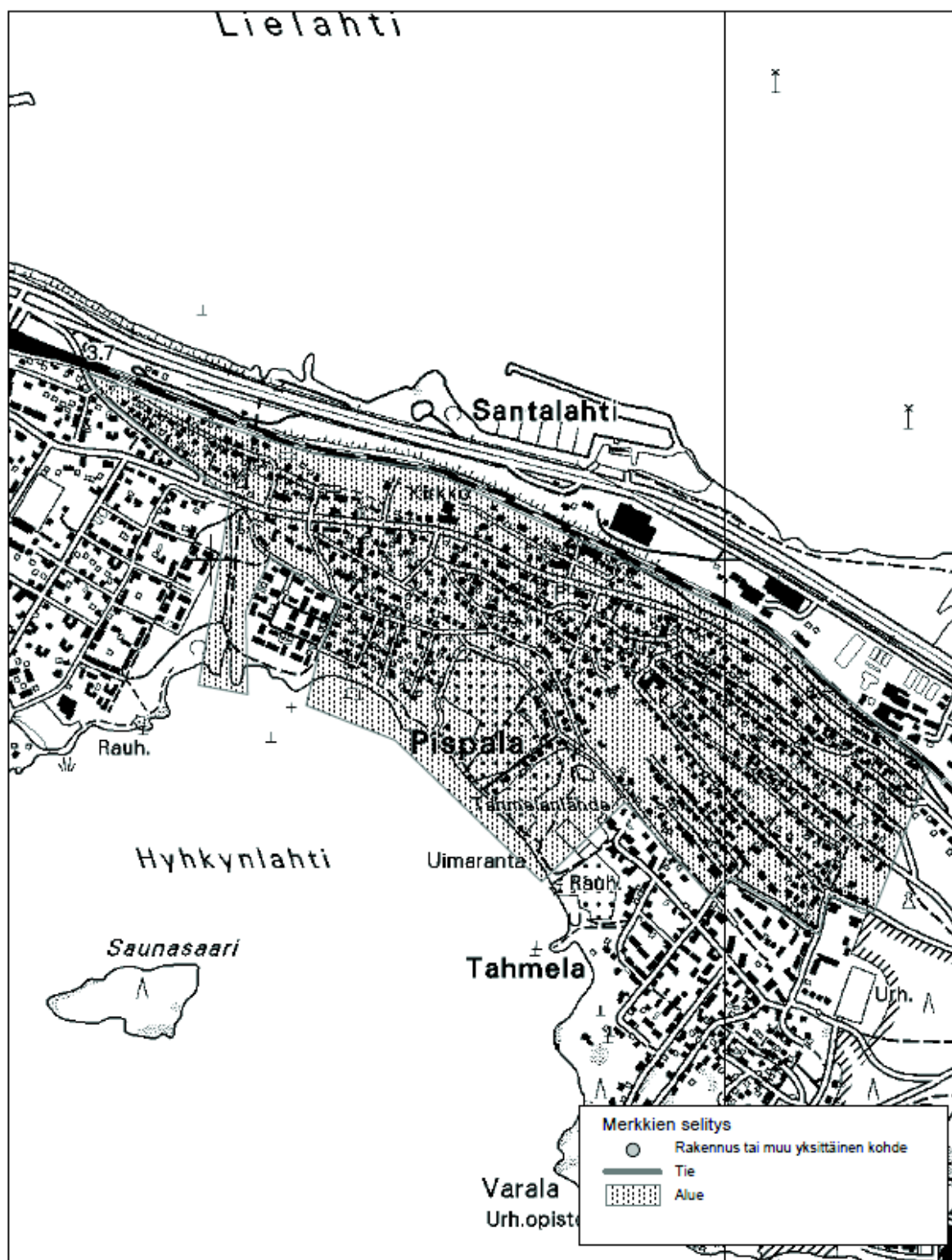

Asutusta Pispalan Mälikadulla.

Asutusta Tahmelaan viertotien varrella.

[Kartta: Pispalanrinne](#)

VALITUS KORKEIMPAAN HALLINTO-OIKEUTEEN

MUUTOKSENHAKIJA

Antti Ivanoff
Satamakatu 7A4
33200 Tampere

PÄÄTÖS, JOHON HAETAAN MUUTOSTA

Valtioneuvoston päätös 22.12.2009 valtakunnallisesti merkittävien rakennettujen kulttuuriympäristöjen 1993 inventoinnin korvaamisesta sen vuonna 2009 valmistuneella tarkistuksella valtakunnallisten alueidenkäyttötavoitteiden tarkoittamana inventointina (Liite 1).

VAATIMUKSET

Esitän kunnioittavasti, että korkein hallinto-oikeus kumoaa kyseisen päätöksen siltä osin kuin se koskee Tampereen kaupungissa sijaitsevan Pispalanrinteeksi kutsuttua aluetta 1246. Pispalanrinne-kohteen valtakunnallisesti merkittävän kulttuuriympäristön aluerajauskartta tulisi perustua Museaalisen viranomaisen tuoreempiin ja tarkempiin rajauksiin, kulttuuriympäristön suurmaisemakokonaisuuden rajaukseen tai kyseinen aluerajauskartta on poistettava inventoinnista.

PERUSTELUT

Omaisuuksien suoja ja vastuu ympäristöstä

Päätös loukkaa sekä Suomen perustuslain 15 §:ssä turvattua omaisuuden suojaa sekä 20 §:ssä korostetusta mahdollisuudesta vaikuttaa elinympäristöön koskevaan päätöksentekoon.

Päätös ei ole valmisteltu riittävän laaja-alaisesti, tärkein asianosainen, kiinteistöjen omistajat ovat jätetty valmistelusta. Valtioneuvoston päätöksessä mainittu peruste ”*inventoinnilla ei ole suoraan maanomistajiin kohdistuvia oikeusvaikutuksia*” on kokemuksieni perusteella ainakin Tampereella täysin virheellinen.

Valtioneuvoston päätöksessä oleva arviointi ”*Taloudelliset vaikutukset Alueen tai kohteen sisällyttämisestä valtakunnallisesti merkittäviä rakennettuja kulttuuriympäristöjä koskevaan inventointiin ei sinänsä aiheudu taloudellisia vaikutuksia.*” On samankaltainen virheellinen arviointi. Yksityiskohtaisessa kuntakaavoituksessa inventointi on aina aiheuttanut hidasteita rakennusluvan saannissa, korkeampia suunnittelijan pätevyysvaatimuksia sekä pidemmälle mentäessä rakennuskieltoa ja rakennusoikeuden tosiasiallista vähentymistä. Erityisesti Tampereen kaltaisessa kasvukeskuksessa, jonkin summittaisesti valitun alueen inventoiminen ilman

asiaosaisten osallistumismahdollisuutta loukkaa sekä osallisia, että heikentää kulttuuriarvojen säilymistä.

Esimerkkinä Pispalan vuonna 2007 alkaneen asemakaavoituksen laatimisen tavoitteena ilmaistu tavoite tukea Pispalan valtakunnallisesti merkittävän kulttuuriympäristön säilymistä ja kehittymistä on käytännössä jo nyt tarkoittanut vanhan kaavan sisältämien rakentamismahdollisuuksien vähentämistä. Kyseinen tavoite ei ole ollut mikään vuorovaikutuksen tulos vaan Tampereen kaavoittajan ilmoittama kaavan lähtökohta perustuen yksinomaan VAT aluerajaukseen. Käytännössä koko kaavahanke on käynnistetty Ympäristöministeriön viranomaisen kaavoittajalle antaman VAT-aluerajaukseen perustuvan kehotuksen pohjalta.

Liitteessä 2 Pispalan Rakennustavat -ohjeessa (Hanna Lyytinen, 2009) tuodaan rakennusoikeuden vähentämisen lähtökohta esille muotoilulla ”*Valmisteltavassa kaavassa rakennusoikeus tullaan määrittämään MRL:n mukaan. Mikäli rakentajan etu verrattuna uuden kaavan mukaiseen rakentamiseen on huomattava, hanke haittaa kaavoituksen toteutumista.*”

Liitteenä 3 oleva Tampereen kaupungin lakimiesyksikön laatima selvitys (Tasapuolisuuden ja yhdenvertaisuuden arviointi, Ruonala 2009) museokaavoista osoittaa, että kuntatasolla kaavoitusvaiheessa ei käytännössä taloudellisia vaikutuksia tarvitse huomioda, vaan ainoastaan maanomistajien tasapuolinen kohtelu. Täten taloudelliset vaikutukset tulisi arvioida jo päätöstä tehtäessä sekä osana inventointia sekä selvityksiä ja mahdollistaa tätä kautta asianmukainen osallistuminen.

Perustuslain tarkoittaman omaisuuden suojan toteutumiselta asemakaavatasolla vie lopulta mahdollisuudet pois seuraava Tampereen kaavoituksen antama vastine saatuihin mielipiteisiin Pispalan asemakaavoituksen osallistumis- ja arviointisuunnitelmasta: ”*Asemakaavatyön yhteydessä ei ole suunniteltu tehtäväksi vaikutusten arviointia kiinteistönomistajien talouteen eikä kiinteistöjen arvoon.*” (Liite 11, sivu 2).

Päätöksen taloudellisten vaikutusten arvioinnin puute tulee kuntatasolla esille myös toista kautta, kunnan kohonneiden kulujen/verojen kautta. Tampereella Pispalan alueen asemakaavoituksen suoriksi Tampereen kaupungin kustannuksiksi on kaavoituksen virkamieheltä 9.12.2009 saatu arvio 1 000 000 eur. Vaatimus asemakaavan uudistamiseksi on tullut kaupungille valtionhallinnon taholta (Pirkanmaan ympäristökeskuksen kaavoituksen kehityskeskustelut), joten vaihtoehtoja ei kaupungin virkamiesten mukaan ole ollut. Täten päätöksen muutoksella voidaan yhtä lailla tietää olevan suoria taloudellisia seuraamuksia myös kuntatasolle.

Puutteellinen tiedotus ja osallistumismahdollisuudet

Asianomaisten todelliset osallistumis- ja vaikutusmahdollisuudet päätökseen ovat olleet olemattomat. Valmistelu on suoritettu hyvän hallintotavan vastaisesti, ottaen huomioon päätöksen suuri merkitys. Käytännössä Tampereella ovat kaikki päätöksen asianosaiset olleet täysin ns. huhutiedon varassa, ilman mitään todellisia vaikutusmahdollisuuksia. Esimerkkinä puutteellisista osallistumismahdollisuuksista käyvät seuraavat:

Liite 4 – Tampereen kaupungin järjestämät osallistumismahdollisuudet Pispalanrinne-kohteen aluerajauksen muuttamisesta ovat olleet vähäiset. Liitteestä käy ilmi, että viimeisin lausunto on annettu viranhaltijapäätöksellä (Apulaispormestari Tarja Jokinen, TRE:/ 3864 /10.02.99/2008). Tampereen kaupungin lausuntoa annettaessa ei ole kaupungin toimesta huomioitu saatua palautetta

Pispalan asemakaavoituksen tai Pispalan rakennusjärjestyksen laatimisen osallisilta, eikä myöskään aluetta koskevia tuoreita selvityksiä. Alkuperäisen lausuntokierroksen osalta on Tampereen inventointikohteiden osalta muutospyyntö ja kohdetietojen korjaukset suoritettu ilman että niiden sisältöä olisi käsitelty luottamushenkilöiden toimesta.

Käytännössä asianosaisten osallistumismahdollisuuksia on heikentänyt merkittävästi jo se, että Pispalan tunnustettujen aluenimien (Pispala, Pispalan harju, Ala-Pispala, Ylä-Pispala, Tahmela, Hyhky, Santalahti, Ansionkallio) sijasta alue on suoritetuissa kuulemisissa nimetty Pispalanrinteeksi. Pispalanrinne on Tampereella sijaitseva yksittäinen asunto-osakeyhtiö. Asianosaisten ei ole ollut mahdollista ymmärtää tulevan päätöksen ja aluerajauksen koskettavan myös heitä.

Liite 5 – Tietopyyntö Museovirastolle 16.11.2009 siitä minkälaisia päivityksiä Tampereen Pispalan aluerajauksiin on suunniteltu. Museoviraston vastauksesta ei käynyt ilmi mitä muutoksia on tulossa. Museoviraston Internet-sivuilla ei myöskään ollut julkisesti esillä riittävän tarkkaa tietoa aiheesta. Valtioneuvoston päätös jota tämä valitus koskee tuli täten täysin yllätyksenä.

Valmisteluaikana ja lausuntoja pyydettyäessä ei Tampereen asianosaisille kiinteistönomistajille ole tiedotettu valmistelusta asianmukaisesti, eikä annettu käytännön mahdollisuutta tutustua päätöksen taustalla oleviin selvityksiin. Tieto kuulemisesta olisi pitänyt lähettää kiinteistönomistajakohtaisella kirjeellä. Selvityksiin olisi ilmeisesti voinut tutustua ainoastaan Museoviraston Rakennushistorian osaston arkistossa Helsingissä. Täten Tampereen Pispalan osallisten ja päätöksentekijöiden mahdollisuudet tutustua aineistoon ovat olleet lähinnä teoreettisella tasolla, eikä mitenkään hyväksyttävissä intressin suuruuteen nähden. Ilman perinpohjaista tutustumista aiheeseen, eivät asianosaiset myöskään ole voineet ymmärtää tulevan päätöksen suoria vaikutuksia.

Myöskään inventoinnin selvitysaineistoksi mainituista inventoinneista tai niiden tietojen korjaamisesta ei ole annettu kiinteistön omistajille mahdollisuutta tai tietoa, eikä valituskelpoista päätöstä arvoluokituksista (Tieto käy ilmi esimerkiksi oheisesta liitteestä 6 Pispalan rakennusinventointi – toinen kierros, Pirkanmaan maakuntamuseon kommentit kannanottoon 4.3.2008).

Toisin kuin nyt on toteutettu, tulee osallistuminen mahdollistaa jo ennen aluerajauksen muutosta. Käytännössä aluerajauksen tultua voimaan, ovat osallisten vaikutusmahdollisuudet mitättömät. ”Valtakunnallisesti merkittävä kulttuuriympäristö” tuntuu kuntakaavoittajien mielestä kelpaavan perusteluksi mille tahansa mielivaltaiselle tulkinnalle. Osallisten asialliset mielipiteet voidaan sivuuttaa ja niihin saa ylimalkaiset vastaukset. Myöskään tiedonsaanti ei kaavoitusprosessissa ole niin hyvällä tasolla, että intressien valvonta olisi käytännössä mahdollista.

Puutteellinen valmistelu

Päätös ei huomionnut riittävässä määrin maankäyttö- ja rakennuslain (132/1999) 22 § ja lain yleistä tavoitetta eli 9 §:n *Kaavan tulee perustua riittäviin tutkimuksiin ja selvityksiin.*

Valtioneuvoston ratkaisu perustui jo vanhentuneeseen tilanteeseen, lähteenä mainittuja selvityksiä ei ole sovellettu, eikä tuoreita selvityksiä ole käytetty lainkaan.

Lähteenä ratkaisussa mainitaan mm. seuraavia selvityksiä

(http://www.rky.fi/read/asp/r_kohde_det.aspx?KOHDE_ID=1246, luettu 21.1.2010):

- Anu Eerikäinen, Pispalan rakennusinventointi, loppuraportti 2002. Tampereen museot, maakunnallinen yksikkö.
- Kati Lahtinen. Pispalan rakennusinventointi 2003, Tahmela ja Ansiokallio, loppuraportti. Pirkanmaan maakuntamuseo, kulttuuriympäristöyksikkö.

Selvityksistä puuttuvat kokonaan mm. seuraavat tuoreemmat selvitykset:

- Hanna Lyytinen, (Santalahti) Rakennus- ja kulttuuriympäristön inventoinnin täydentäminen 20.4.2007
- Mia Hinnerichsen, Pispalan – Tahmelan alueen rakennetun ympäristön inventointi 2008 – väliraportti. Pirkanmaan maakuntamuseo kulttuuriympäristöyksikkö.
- Tampereen Hyhkyn rakennusinventointi 2004 Pirkanmaan maakuntamuseo, Kulttuuriympäristöyksikkö, 2004
- Pispala Visio, 2008, Tampereen asemakaavoituksen tueksi perustettu Rakennusoikeusryhmä

Jäljempänä mainitut selvitykset olisi pitänyt huomioida päätöstä tehtäessä. Niiden sisältämä tieto on keskeistä päätöksen luonne huomioiden. Käytännössä on jopa käynyt niin, että edes aiemmin tehtyjä inventointeja ei Pispalan osalta ole päätöstä tehtäessä huomioitu. Tästä esimerkkinä esitetään liitteessä 7 Museoviraston epävirallinen kartta valtakunnallisesta kulttuuriympäristöstä 15.5.2000. Päätöstä valmisteltaessa Pispalaa koskien, on siis tukeuduttu vuoden 2000 museoviraston pohjakarttaan, johon on päivitetty Tampereen kaupungin viranhaltijoiden toiveiden mukaisia muutoksia. Mikäli päätös olisi aidosti perustunut tehtyihin ja olemassa oleviin selvityksiin, olisi aluerajaus Pispalan osalta ollut erilainen. Tahot joilta lausuntoa on pyydetty, eivät ole suorittaneet tehtäväänsä riittävällä huolellisuudella selvityksiä hyödyntäen.

Museaalisenä viranomaisena toiminut Pirkanmaan maakuntamuseo on laatinut Inventoinnin liitteenä olevan kartan kanssa ristiriitaiset tuoreemmat kartat ja toisaalta tarkemmat arvoalueet.

- Liite 8: 1.7.2008 Pispalan Tahmelan alueen kulttuurihistoriallisesti arvokkaat aluekokonaisuudet, Hannele Kuitunen
- Liite 9: Pispalan Rakennusinventointi 2002 Loppuraportti (sivut 14-20).

Pispalanrinne-kohteen valtakunnallisesti merkittävän kulttuuriympäristön aluerajauskartta tulisi rajata koskemaan arvoluokan I alueiksi vuoden 2002 Pispalan Rakennusinventointi - loppuraportissa arvioituja kohteita, täydennettynä tuoreemman 2008 inventoinnin I-luokan aluekokonaisuuksien rajauksilla.

Pispala on harju ei rinne

On hyvin epäselvää, mitä tarkoittaa Pispalanrinne.

Museoviraston kuvaus on muutoin hyvä: ”*Pispalanrinteen poikkeuksellinen sijainti jyrkkärinteisellä harjulla kahden järven välissä on tehnyt siitä Suomen tunnetuimman 1800- ja 1900-lukujen taitteessa suurten kaupunkien ulkopuolelle, kaavoittamattomalle maalle ilman valvontaa rakentuneista työväen asuinalueista.*” Nyt tehdyssä päätöksessä Näsijärven puoleisen osan (Santalampi) poistaminen inventointi alueesta samalla poistaa jäljelle jääneeltä alueelta Pispalan erityisyyden.

Pispalan alueen rakennuskanta tai muu kulttuuriympäristö ei sisällä Museaalisten viranomaisten eikä kaavoittajan käsityksen mukaan mitään erityisiä valtakunnallisia arkkitehtonisia arvoja.

Pispalan tapaisessa kohteessa kysymys on maiseman, topografian ja rakennustavan muodostamasta suurmaisemakokonaisuudesta. Ei vain toisesta rinteestä Pispalanharjulla, eikä mistään yksittäisestä rakennuksesta. Esitetty aluerajaus ei paranna tarkoituksenmukaisella tavalla alueen kulttuuriperinnön säilymistä, se päinvastoin estää alueen jatkuvaa kehittymistä mosaiikkimaisella tavalla.

Vanhan inventoinnin määrittämän alueen jakaminen täydennysrakentamisalueeksi ja suojelualueeksi estää alueen kulttuuriympäristön säilymisen. Liitteessä 10 on esillä Pispalan Santalahden uuta asemakaavoitusta käsittelevän sivuston etusivu, joka havainnollistaa mitä kulttuuriympäristön yhteydessä tapahtuva uusi asuinalue voi merkitä Pispalan maisemakokonaisuudelle.

Esitän kunnioittavasti, että korkein hallinto-oikeus pyytäisi lausuntoa Pirkanmaan Rakennussuojeluyhdistykseltä (www.rakennussuojelu.com) asiasta. On kaikkien etu alueen kulttuuriympäristön säilymisen edistäminen, on vaikea uskoa, että asiaan perehtyneenä kukaan esittäisi nyt esitetyllä tavalla alueen keinoitekoista jakamista, tukahduttamista ja sen erityisarvojen hävittämistä.

Asianosaisten kiinteistönomistajien yhdistyksenä alueella toimii Pispalan-Epilän Kiinteistöyhdistys, joka voi tarvittaessa toimittaa pyynnöstä lisätietoja tai selvityksiä korkeimmalle hallinto-oikeudelle.

Muutoksenhakija haluaa varata mahdollisuuden itse täydentää tätä valituskirjelmää tarkentavilla tiedoilla. Muutoksenhakija haluaa myös varata paikallisille asukkaille mahdollisuuden jälkepäin lisätä oheiseen valituskirjelmään arvion valtioneuvoston päätöksen vaikutuksista heidän yksittäisiin kiinteistöihin ja rakennuksiin. Kysymys on monella ihmisellä erittäin isosta ja merkittävästä asiasta, sekä samalla ensimmäinen kerta kun he voivat esittää oman näkemyksensä asiasta.

Tampereella 21.1.2010

Antti Ivanoff
DI, Kaupunginvaltuutettu

YHTEYSTIEDOT

antti.ivanoff@tampere.fi
+358405250281

Satamakatu 7A4
33200 Tampere

Ympäristöministeriö
PL 35
000230 VALTIONEUVOSTO

VIITE / REFERENS

Lausuntopyyntö 27.1.2010 dnro YM1/533/2010

ASIA / ÄRENDE

Lausunto Antti Ivanoffin valituksesta, joka koskee valtioneuvoston 22.12.2009 tekemää päätöstä valtakunnallisesti merkittävien rakennettujen ympäristöjen 1993 inventoinin korvaamisesta sen v. 2009 valmistuneella tarkistuksella valtakunnallisten alueidenkäyttötavoitteiden tarkoittamana inventointina

Ympäristöministeriö on pyytänyt Museoviraston lausuntoa Antti Ivanoffin valituksesta, joka koskee valtioneuvoston 22.12.2009 tekemää päätöstä valtakunnallisesti merkittävien rakennettujen ympäristöjen 1993 inventoinin korvaamisesta sen vuonna 2009 valmistuneella tarkistuksella valtakunnallisten alueidenkäyttötavoitteiden tarkoittamana inventointina. Lausunnossa on pyydetty kiinnittämään huomiota taustaselvitystilanteeseen ja Tamperetta koskeneisiin lausuntoprosesseihin.

TAUSTASELVITYSTILANNE JA TAMPERETTA KOSKENUT VALMISTELUPROSESSI

RKY-inventoinnin valmistelussa on käytetty lähdeaineistona kulloisessakin vaiheessa uusimpia saatavilla olevia inventointeja ja tutkimuksia. RKY-rekisterin kirjallisuusluettelon ei ole tarkoitus kuvastaa valmistelussa käytettyä lähdeaineistoa vaan siihen on koottu aluetta koskevaa keskeistä kirjallisuutta, jonka avulla on mahdollista saada tarkempaa lisätietoa kohteesta.

Tampereen kantakaupungin osalta valikoiman tarkistuksessa on käytetty pohjana Tampereen rakennuskulttuuriselvityksen johtoryhmän 28.5.1998 tekemää luetteloa kansallisesti/valtakunnallisesti merkittävistä rakennuksista, rakennusryhmistä ja rakennetuista ympäristöistä. Museovirasto osallistui työskentelyyn ja kohteet on julkaistu "Tampereen kantakaupungin rakennuskulttuuri 1998" -teoksessa. Tampereen kaavoitusyksikön johtoryhmä on myös kommentoinut Museoviraston inventointia luonnosvaiheessa 10.5.2000.

Pispala sisältyy vuoden 1993 inventointiin kohdenimellä Pispalan kaupunginosa. Kohde on ohjeellisesti rajattu siten, että se käsittää mm. Santalahden alueen Näsijärveen asti. Luettelon tarkistuksessa kohdenimenä on ollut Pispalanrinne ja aluerajauksena on tarkistettu rajaamalla alueen ulkopuolelle Tahmela ja rautatien pohjoispuolinen Santalahti.

Ensimmäisessä koko maan käsittäneessä lausuntovaiheessa 2003-2005 Museovirasto sai vuonna 2004 kommentit valikoiman tarkistuksesta Tampereen kaupungilta, Pirkanmaan maakuntamuseolta, Pirkanmaan liitolta ja Pirkanmaan ympäristökeskukselta. Kuntalaisten mahdollisuuden osallistua asian valmisteluun Tampereen kaupunki järjesti kuuluttamalla nähtäville 6.5.2003-27.5.2003 väliseksi ajaksi Museoviraston esityksen valtakunnallisesti merkittävistä rakennetuista ympäristöistä ja ehdotuksen sitä koskevaksi Tampereen kaupungin lausunnoksi. Tällöin kaupunki sai lausunnon Pispalan asukasyhdistykseltä, joka ehdotti muutoksia aluerajauksiin. Kaupunki liitti lausunnon omaan lausuntoaineistoonsa. Saadussa Tampereen kaupungin lausunnossa ei ehdotettu aluetta laajennettavaksi Santalahden puolelle. Lausunnonantajat eivät ole esittäneet muutosta kohdenimeen.

Ensimmäisen lausuntovaiheen jälkeen Pispalanrinteen aluerajausehdotusta on tarkistettu Tampereen kaupungin ja Pirkanmaan maakuntamuseon esittämällä tavalla. Rajausta on laajennettu siten, että se käsittää uittotunnelin alueen, kun taas uudempi Lapiosaarenkadun ja Uittotunnelinkadun rajaama pienkerrostaloalue ja osa Hirvi-, Selinin- ja Torpankatujen rajaamasta korttelista on jätetty rajauksen ulkopuolelle. Toisessa lausuntovaiheessa Museovirasto pyysi lausunnot 11.4.2008 oleellisesti muutetuista kohteista maakuntaliitoilta ja niiltä kunnilta, joiden alueilla oli muutettuja kohteita. Tampereen kaupunki on todennut 12.6.2008 antamassaan lausunnossa, että rajaus on tyydyttävä eikä ole kommentoinut kohdenimeä.

Keskeiset Pirkanmaan maakuntamuseossa tehdyt rakennusinventoinnit ovat olleet Museoviraston käytettävissä. RKY-valikoimaan liittyvät Museoviraston ratkaisut perustuvat kuulemisen aikana käytössä ja tiedossa olleisiin selvityksiin sekä kuulemisen yhteydessä saatuihin kannanottoihin. Valittajan mainitsemat aluetta koskevat uusimmat selvitykset on laadittu hyödynnettäväksi alueen yksityiskohtaisemmassa suunnittelussa.

ASIAKIRJOJEN TOIMITTAMINEN

Valtakunnallisesti merkittäviä rakennettuja ympäristöjä koskevan inventoinnin tarkistuksen tuloksena on syntynyt suuri joukko asiakirjoja, jotka sisältävät tietoa inventointiprosessin vaiheista. Ajantasaisin aineisto on se, jonka Museovirasto on koonnut viimeisen lausuntopyyntökierroksen päättymisen jälkeen vuonna 2008. Aineisto käsittää kuvauksia, historiatietoja ja kartoja niistä kohteista, joita Museovirasto esitti sisällytettäväksi rakennetun kulttuuriperinnön uuteen inventointiin.

Museovirastolle valittajalta 16.11.2009 tulleen tietopyynnön aikaan valtakunnallisista alueidenkäyttötavoitteista ja rakennettua kulttuuriperintöä koskevasta inventoinnista sekä sen hyväksymisestä tuolloin tiedossa olevasta aikataulusta oli internetissä saatavissa lisätietoja on saatavissa Museoviraston kotisivuilta osoitteesta <http://www.nba.fi/fi/vat>. Kaikille avoin verkkosivusto www.rky.fi avattiin välittömästi valtioneuvoston tehtyä asiaa koskevan päätöksen 22.12.2009. Siihen asti kohdekohtaiseen aineistoon oli mahdollista tutustua paperisina asiakirjoina aineiston suuren määrän vuoksi.

Museoviraston menettely oli viranomaisten toiminnan julkisuudesta annetun lain (621/1999) 16 § 1 momentin nojalla se, että aineistoon oli järjestetty mahdollisuus tutustua Museoviraston rakennushistorian osaston arkistossa. Rakennushistorian osastolla nimetyt henkilöt antoivat tietoa aineiston sisällöstä ja valmisteluprosessin vaiheista. Siinä tapauksessa, että aineiston pyytäjän olisi todettu tarvitsevan vain pienen, helposti toimitettavissa olevan määrän tai hänellä ei olisi ollut mahdollisuutta tutustutua aineistoon paikan päällä, hänelle olisi toimitettu aineisto pyytämällään tavalla. Valittaja ei ottanut rakennushistorian osastoon yhteyttä saatuaan asiaa koskevan vastauksen, jolloin olisi määritelty tarkemmin, mitä aineistoa hänen kannattaa tilata, ellei hänellä olisi ollut mahdollisuutta tutustua aineistoon paikan päällä.

VALITTAJAN VALITUSOIKEUS

Museoviraston käsityksen mukaan valittajalla ei ole valitusoikeutta hallintolainkäyttölain 6 § 1 momentin nojalla, koska päätös ei välittömästi vaikuta hänen oikeuteensa, velvollisuuteensa tai etuunsa. Valittaja ei ole selvittänyt, millä tavoin päätös vaikuttaa hänen oikeuteensa, velvollisuuteensa tai etuunsa. Joka tapauksessa päätös ei välittömästi vaikuta esimerkiksi maanomistajan oikeuteen, velvollisuuteen tai etuun. Päätöksellä ei ole välittömiä oikeusvaikutuksia yksittäiseen kiinteistöön tai rakennukseen, vaan kiinteistön maankäyttö, rakennuksen suojeleminen tai rakennuksen purkaminen ratkaistaan kaavoituspäätöksellä, rakennussuojelulain mukaisella päätöksellä tai maankäyttö- ja rakennuslain mukaisella purkamispäätöksellä.

VALTIONEVOSTON PÄÄTÖKSEN TÄYTÄNTÖÖNPANO

Museovirasto esittää, että ympäristöministeriö pyytäisi lausunnossaan asian kiireellistä

käsittelyä ja että korkein hallinto-oikeus määräisi päätöksen täytäntöönpantavaksi, koska sitä ei sen yhteiskunnallisen merkittävyyden vuoksi tule lykätä.

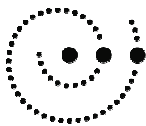
Pääjohtaja

Juhani Kostet

Yli-intendentti

Mikko Härö

/MHÄ/JFO/MHA

15.2.2010

YM1/533/2010

Korkein hallinto-oikeus
PL 180
00131 Helsinki

Viite KHO:n lähete 22.1.2010, Diaarin:o 0284/1/10
Hänvisning

Asia LAUSUNNON ANTAMINEN ANTTI IVANOFFIN VALITUKSESTA
Ärende

Ympäristöministeriö esittää kunnioittavasti valituksen johdosta seuraavaa:

Valtioneuvoston valituksenalainen päätös

Valtioneuvosto päätti 22.12.2009, että Museoviraston laatima inventointi "Valtakunnallisesti merkittävät rakennetut kulttuuriympäristöt" korvaa valtakunnallisissa alueidenkäyttötavoitteissa (valtioneuvoston päätös 30.11.2000, tarkistettu päätös 13.11.2008) mainitun vuoden 1993 inventoinnin (RKY 1993).

Valtakunnallisten alueidenkäyttötavoitteiden kulttuuri- ja luonnonperintöä koskevien erityistavoitteiden mukaan alueidenkäytössä on varmistettava, että valtakunnallisesti merkittävät kulttuuriympäristöjen ja luonnonperinnön arvot säilyvät. Viranomaisten laatimat valtakunnalliset inventoinnit otetaan huomioon alueidenkäytön suunnittelun lähtökohtina. Inventointien tulee perustua riittävän laaja-alaiseen valmisteluun. Valtioneuvoston päätökset 30.11.2000 ja 13.11.2008 mainitsevat päätösajankohtana olemassa olevana inventointina mm. RKY 1993.

Valitus

Kaupunginvaltuutettu, DI Antti Ivanoff valitti valtioneuvoston päätöksestä ja vaati, että se kumotaan siltä osin kuin se koskee Tampereen kaupungissa sijaitsevaa Pispalanrinteeksi kutsuttua aluetta 1246. Kohteen aluerajauskartan tulisi perustua museaalisen viranomaisen tuoreempiin ja tarkempiin rajauksiin, kulttuuriympäristön suurmaisemakokonaisuuden rajaukseen tai kyseinen aluekartta on poistettava inventoinnista.

Valituksen perusteluissa valittaja katsoo, että valtioneuvoston päätös loukkaa perustuslaissa turvattua omaisuuden suojaa ja mahdollisuutta vaikuttaa elinympäristöä koskevaan päätöksentekoon. Tärkein asianosainen, kiinteistönomistaja, on jätetty pois valmistelusta, joten päätöstä ei ole valmisteltu riittävän laaja-alaisesti. Niin ikään päätöksen arviointi siitä, että inventoinnilla ei ole taloudellisia vaikutuksia, on virheellinen.

Edelleen valittaja katsoo, että asianomaisen todelliset osallistumis- ja vaikutusmahdollisuudet päätöksentekoon ovat olleet olemattomat. Ottaen huomioon päätöksen suuri merkitys, valmistelu on suoritettu hyvän hallintotavan vastaisesti. Osallistumismahdollisuuksia on vielä merkittävästi vaikeuttanut Pispalan tunnustettujen aluenimien sijasta kuulemisissa käytetty aluenimi Pispalanrinne. Asianosaisten ei ole ollut mahdollista ymmärtää tulevan päätöksen ja aluerajauksen koskevan myös heitä.

Päätös ei myöskään huomionnut riittävässä määrin maankäyttö- ja rakennuslain 22 §:ää valtakunnallisista alueidenkäyttötavoitteista eikä lain yleistä tavoitetta 9 §:ssä, jonka mukaan kaavan tulee perustua riittäviin tutkimuksiin ja selvitysiin. Valtioneuvoston päätös perustui jo vanhentuneeseen tilanteeseen ja lähteenä mainittuja selvityksiä ei ole sovellettu eikä tuoreita selvityksiä ole käytetty lainkaan.

Ympäristöministeriön lausunto

1. Valtakunnalliset alueidenkäyttötavoitteet

Maankäyttö- ja rakennuslain 22 §:n mukaan valtioneuvosto voi hyväksyä alueidenkäyttöä ja aluerakennetta koskevia valtakunnallisia tavoitteita. Näiden tavoitteiden tehtävänä on osaltaan tukea ja edistää maankäyttö- ja rakennuslain yleisten tavoitteiden ja laissa määriteltujen alueidenkäytön suunnittelun tavoitteiden saavuttamista. Valtakunnalliset alueidenkäyttötavoitteet ovat osa maankäyttö- ja rakennuslain mukaista alueidenkäytön suunnittelujärjestelmää, johon kuuluvat lisäksi maakuntakaava, yleiskaava ja asemakaava.

Tavoitteiden ensisijaisena tarkoituksena on varmistaa valtakunnallisesti merkittävien asioiden huomioon ottaminen maakuntien ja kuntien kaavoituksessa sekä valtion viranomaisten toiminnassa. Tavoitteet antavat kaavoituksen ennakko-ohjaukselle sisällöllisen perustan valtakunnallisesti merkittävissä alueidenkäytön kysymyksissä. Valtakunnallisten alueidenkäyttötavoitteiden keskinäinen yhteensovittaminen ja priorisointi tehdään kaavoituksen yhteydessä tapauskohtaisesti. Kaavan tarkoituksesta ja tehtävistä sekä olosuhteista ja tarpeista riippuen tavoitteet voivat painottua eri tavoin ja mahdollisuudet niiden edistämiseen voivat vaihdella.

Valtakunnallisten alueidenkäyttötavoitteiden huomioon ottaminen ja toteuttamisen edistäminen voivat myös edellyttää yhteensovittamista kaavoituksen muiden tavoitteiden kanssa, kuten maakuntakaavassa maakunnallisten ja paikallisten tavoitteiden kanssa. Alueidenkäytön suunnittelu on luonteeltaan kokonaisvaltaista ja eri intressejä yhteen sovittavaa toimintaa, jossa tunnistetaan toiminnalliset tarpeet ja sovitetaan ne ympäristön vaatimuksiin. Tämä auttaa ympäristöllisten näkökohtien riittävän laaja-alaista tarkastelua ja varhaista huomioonottamista ennen hankekohtaisia ratkaisuja ja erityislakien mukaisia menettelyjä. Valtakunnallisilla alueidenkäyttötavoitteilla ei luoda erityislainsäädännön kanssa päällekkäistä ohjauskeinoja.

2. Valtakunnallisesti merkittävien kulttuuriympäristöjen inventoinnin tarkistus ja kiinteistön omistajien oikeusturva

Museovirasto toimii siitä annetun lain mukaan mm. kulttuuriperinnön ja –ympäristön suojelusta vastaavana asiantuntijaviranomaisena ja huolehtii kulttuuriperinnön tutkimisesta ja sitä koskevan tiedon tallentamisesta. Tehtävänsä mukaisesti Museovirasto uudisti aiemman, vuonna 1993 valmistuneen valtakunnallisesti merkittävien kulttuuriympäristöjen inventoinnin vuosina 2000 – 2003 ja saatujen lausuntojen jälkeen teki tarkistuksia kohteisiin ja niiden rajauksiin. Tämän inventoinnin on Museoviraston erityisistunto hyväksynyt 12.3.2009.

Valituksenalainen päätös RKY 1993 inventoinnin korvaamisesta valtakunnallisissa alueidenkäyttötavoitteissa Museoviraston uudella inventoinnilla merkitsee erityisesti sen arvioimista, onko inventoinnin valmistelu ollut riittävän laaja-alaista.

Inventoinnin luonnoksesta järjestettiin lausuntokierros vuosina 2003 – 2005. Lausunnot pyydettiin kunnilta, maakuntaliitoilta, alueellisilta ympäristökeskuksilta ja maakuntamuseoilta. Saatujen lausuntojen pohjalta Museovirasto tarkisti luonnosta, minkä jälkeen pyydettiin uudet lausunnot kunnilta ja maakuntaliitoilta vuoden 2008 aikana. Lisäksi Museovirasto järjesti ministeriöille ja muille viranomaisille tiedotus- ja keskustelutilaisuuden 5.3.2007.

Rakennusten ja kiinteistöjen omistajia ei kuultu lausuntokierroksilla, koska inventoinneilla ei ole suoraan omistajiin kohdistuvia oikeusvaikutuksia. Tehdyn inventoinnin merkitys alueiden käyttöön ratkaistaan kaavoitusprosessissa, jossa omistajilla ja muilla osallisilla on mahdollisuus lausua mielipiteensä asiasta sekä saattaa kaavaratkaisu tuomioistuimen tutkitavaksi. Samassa prosessissa selvitetään myös kaavan kohtuullisuus maanomistajan kannalta.

3. Museoviraston valmisteluprosessi Tampereen kohteissa

Ympäristöministeriö pyysi valituksen johdosta lausuntoa Museovirastolta. Saatu lausunto on tämän lausunnon liitteenä. Museoviraston lausunnosta ympäristöministeriö nostaa erityisesti esille seuraavaa:

RKY-inventoinnin valmistelussa käytettiin lähdeaineistona kulloisessakin vaiheessa uusimpia saatavilla olevia inventointeja ja tutkimuksia. Tampereen kantakaupungin osalta, josta valituksessa on kysymys, valtakunnallisesti merkittävien kohteiden osalta on käytetty pohjana selvitystä, joka sittemmin julkaistiin "Tampereen kantakaupungin rakennuskulttuuri 1998 "- teoksessa.

Keskeiset Pirkanmaan maakuntamuseossa tehdyt rakennusinventoinnit ovat olleet Museoviraston käytössä. Valittajan mainitsemat aluetta koskevat uusimmat selvitykset on laadittu hyödynnettäviksi alueen yksityiskohtaisemmassa suunnittelussa.

Ensimmäisessä koko maan käsittäneessä lausuntovaiheessa 2003 – 2005 Museovirasto sai kommentit kohteiden tarkistuksesta mm. Tampereen kaupungilta vuonna 2004. Tampereen kaupunki oli kuulutusmenettelyllä laittanut nähtäville 6.5 – 27.5.2003 väliseksi ajaksi Museoviraston esityksen valtakunnallisesti merkittävistä rakennetuista ympäristöistä ja ehdotuksen sitä koskevaksi Tampereen kaupungin lausunnoksi. Kaupunki sai lausunnon Pispalan asukasyhdistykseltä, joka ehdotti muutoksia aluerajauksiin. Tämä lausunto liitettiin kaupungin omaan lausuntoaineistoon. Tampereen kaupungin lausunnossa ei ehdotettu aluetta laajennettavaksi Santalahden puolelle. Myöskään kohteen nimeen ei esitetty muutosta.

Toisessa lausuntovaiheessa vuonna 2008, jossa pyydettiin lausunnot oleellisesti muutetuista kohteista, Tampereen kaupunki totesi, että kohderajaus oli tyydyttävä eikä kommentoinut kohteen nimeä.

Museovirasto selvitti myös lausunnossaan, miten valmisteluprosessin aikana tietoihin ja asiakirjoihin oli mahdollista tutustua.

4. Loppupäätelmä ja valtioneuvoston päätöksen toimeenpano

Ottaen huomioon valtioneuvoston päätöksen perustelut, edellä esitetyn ja Museovirastolta saadun lausunnon, ympäristöministeriö katsoo, että valituksenalainen valtioneuvoston päätös on valmisteltu riittävän laaja-alaisesti, jotta se voi korvata aikaisemman valtakunnallisten alueidenkäyttötavoitteiden tarkoittaman inventoinnin. Tehdyt inventoinnit ja niiden aluerajaukset toimivat suunnittelun lähtökohtina, mutta niiden vaikutukset ratkaistaan kaavoitusprosessissa, joten valtioneuvoston päätös ei ympäristöministeriön käsityksen mukaan ole vaikuttanut välittömästi valittajan oikeuteen, etuun tai velvollisuuteen. Ympäristöministeriö esittää lausuntonaan, että Antti Ivanoffin valitus tulisi perusteettomana hylätä.

Ympäristöministeriö pyytää, että korkein hallinto-oikeus määräisi hallintolainkäyttölain 32 §:n nojalla, että valituksenalainen valtioneuvoston päätös voidaan panna täytäntöön heti.

Inventointi käsittää koko maassa 1260 kohdetta, joista Tampereen kaupungissa on 20 kohdetta. Maakuntakaavoitus, jossa valtakunnallisesti merkittävien rakennettujen kulttuuriympäristöjen inventointia erityisesti hyödynnetään, on nyt aktiivisessa vaiheessa. Tällä hetkellä maakunnan liitoissa on valmisteilla 15 maakunta- tai vaihekaavaa. Nyt voimassa oleva vuoden 1993 inventointi on vanhentunut. Uutta inventointia on mahdollisuus käyttää jo nyt, mutta siltä puuttuu valtakunnallisten alueidenkäyttötavoitteiden mukainen oikeudellinen asema. Tämän vuoksi uusi inventointi on tarpeen saattaa heti voimaan.

Ympäristöministeriö palauttaa läheteasiakirjat ja liittää mukaan valituksenalaisen päätöksen asiakirjat sekä Museoviraston asian johdosta antaman lausunnon.

Kansliapäällikkö

Hannele Pokka

Vanhempi hallitussihteeri

Satu-Kaarina Virtala

15 §

**AARNE RAEVAARAN PYYNTÖ PISPALAN ASEMAKAAVOITUKSEEN LIITTYVIEN
KOKOUSMUISTIOIDEN SAAMISEKSI**

20.01.2010

Dno TRE:/ 9949 /07.01.03/2009

Apulaiskaupunginlakimies Tiina Kyötilä-Vettenranta 13.1.2010:

"Aarne Raevara on toimittanut Tampereen kaupungille sähköpostitse 28.12.2009 pyynnön saada jäljennökset Pispalan asemakaavoitukseen liittyvän viranomaistyöryhmän pöytäkirjoista ja muistioista. Raevara on viitannut pyynnössään Antti Ivanoffille aiemmin annettuihin vastauksiin ja on ilmoittanut haluavansa valituskelpoisen päätöksen asiassa.

Antti Ivanoffille on aiemmin todettu, että Pispalan asemakaavaa koskeva maankäyttö- ja rakennuslain 66 §:n mukainen viranomaisneuvottelu on pidetty 2.10.2008. Sitä koskeva muistio on internetissä. Muutoin Pispalan asemakaavaa on käsitelty ohjausryhmän kokouksissa ja työpalaverissa. Näiden muistioita ei ole toimitettu Ivanoffille.

Viranomaisten toiminnan julkisuudesta annetun lain mukaan viranomaisten asiakirjat ovat julkisia, jollei laissa erikseen toisin säädetä. Lain 4 §:ssä on määritelty, mitä viranomaisella kyseisessä laissa tarkoitetaan. Viranomaisilla tarkoitetaan mm. kunnallisia viranomaisia. Ohjausryhmät ja työpalaverit eivät ole lain tarkoittamia viranomaisia.

Koska ohjausryhmät ja työpalaverit eivät ole julkisuuslain tarkoittamia viranomaisia, niiden asiakirjoihin ei sovelleta julkisuuslain säännöksiä. Näihin asiakirjoihin aletaan soveltaa julkisuuslakia, kun asiakirjat on luovutettu julkisuuslain tarkoittamalle viranomaiselle.

Yhdyskuntalautakunta on päätöksellään 9.1.2007 § 8 delegoinut julkisuuslain mukaista asiakirjan antamista koskevasta asiasta päättämisen tilaajapäällikölle."

Tilaajapäällikkö päätti,

että Aarne Raevaaran pyyntö asiakirjojen saamiseksi hylätään, koska kysymyksessä ei ole julkisuuslain tarkoittamista viranomaisen asiakirjoista.

Risto Laaksonen
Tilaajapäällikkö

Ilmoitus

Aarne Raevara, Sakari Leinonen/kake/kasu, Ulla Tiilikainen/kake/kasu
, Tiina Kyötilä-Vettenranta/laki

Lisätietoja

Hallintokoordinaattori Ilpo Pyymäki, puh. 040 538 6395
etunimi.sukunimi@tampere.fi

VALITUSOSOITUS

Viranomaisten toiminnan julkisuudesta annetun lain perusteella tehdystä päätöksestä, §15, saa valittaa se, johon päätös on kohdistettu tai jonka oikeuteen, velvollisuuteen tai etuun päätös välittömästi vaikuttaa.

Valitusviranomainen

Muutosta haetaan Hämeenlinnan hallinto-oikeudelta,
osoite: Raatihuoneenkatu 1, 13100 Hämeenlinna,
faksi: 010 36 42269, sähköposti: hameenlinna.hao@oikeus.fi

Valitusaika

Valitusaika on 30 päivää tiedoksisaannista.

Tiedoksisaanti

Päätös annetaan tiedoksi postitse kirjeellä vastaanottajalle. Vastaanottajan katsotaan saaneen päätöksestä tiedon seitsemäntenä päivänä kirjeen lähettämisestä, jollei muuta näytetä. Tiedoksiantopäivää ei lasketa valitusaikaan. Jos valitusajan viimeinen päivä on pyhäpäivä tai muu sellainen päivä, jona työt virastoissa on keskeytetty, saa tehtävän toimittaa ensimmäisenä arkipäivänä.

Valituskirja

Valituskirjassa, joka on osoitettava valitusviranomaiselle, on ilmoitettava

- valittajan nimi ja kotikunta sekä postiosoite ja puhelinnumero, joihin asiaa koskevat ilmoitukset voidaan toimittaa
- jos valittajan puhevaltaa käyttää hänen laillinen edustajansa tai asiamiehensä tai jos valituksen laatijana on joku muu henkilö, valituskirjelmässä on ilmoitettava myös tämän nimi ja kotikunta
- päätös, johon haetaan muutosta
- miltä kohdin päätökseen haetaan muutosta ja mitä muutoksia siihen vaaditaan tehtäväksi
- perusteet, joilla muutosta vaaditaan.

Valittajan, laillisen edustajan tai asiamiehen on allekirjoitettava valituskirjelmä.

Valituskirjelmään on liitettävä päätös, josta valitetaan, alkuperäisenä tai jäljennöksenä ja selvitys valitusajan alkamisen ajankohdasta sekä asiakirjat, joihin valittaja vetoaa, jollei niitä ole jo aikaisemmin toimitettu viranomaiselle. Valituskirjelmä on toimitettava valitusajan kuluessa valitusviranomaiselle.